

CÂTEVA CONSIDERAȚII PRIVIND SITUAȚIA POLITICĂ ȘI ECONOMICĂ DIN JUDEȚUL TIMIȘ-TORONTAL ÎN ANUL 1948

Vasile Rămneanțu

Cuvinte cheie: *Banat, alegeri, arestări, colectivizare.*

Schlagwörter: *Banat, Wahlen, Verhaftungen, Landwirtschaftlichegenossenschaften.*

Anul 1948 a fost unul decisiv pentru evoluția României în următoarele patru decenii, în țară instaurându-se, într-un ritm rapid, un regim politic stalinist (sovietic)¹.

În acest sens au fost luate măsuri dure, atât la nivel juridic, cât și practic contra tuturor adversarilor politici ai regimului comunist². Pe de altă parte, pentru a statua noua realitate politică, a fost realizată o nouă Constituție, inspirată după modelul sovietic din 1936. Totodată Parlamentul, unicameral, a fost numit Marea Adunare Națională.

Schimbări majore s-au petrecut și în domeniul învățământului. Prin Legea pentru reforma educației din august 1948 învățământul a devenit laic, predarea religiei fiind complet interzisă. Și cultele religioase au fost puternic afectate în anul la care ne referim. Controlul activității tuturor Bisericilor a fost atribuit Ministerului Cultelor. Slujitorii Bisericilor trebuiau să respecte cu strictețe legislația și ordinea socialistă în vigoare. A urmat apoi unirea forțată a Bisericii Greco-Catolice cu cea Ortodoxă-Română. Nu a scăpat de represiunea comunistă nici Biserica Romano-Catolică.

În plan economic naționalizarea întreprinderilor industriale, bancare, de asigurări, din minerit și transporturi, a distrus baza economică a celor atacați a fi dușmani de clasă³.

În agricultură au fost înființate Stațiunile de Mașini și Tractoare (S. M. T.)⁴, iar marea masă a populației din mediul rural era terorizată de presiunile la care era supusă în privința cotelor obligatorii, impozitele prea mari⁵.

Lucrarea de față își propune să analizeze măsurile luate de către autoritățile din județul Timiș-Torontal împotriva adversarilor politici din mediul rural ai noului regim, precum și starea de spirit din satele bănățene față de predarea cotelor obligatorii de cereale. În acest scop am cercetat o parte dintr-un fond arhivistic al Legiunii de jandarmi Timiș-Torontal.

În privința atitudinii autorităților față de cei etichetați ca fiind dușmanii "regimului democratic" la Firiteaz trei locuitori deși făceau parte din B. P. D. erau acuzați ca fiind ostili regimului. Unul dintre aceștia, înscris în P. N. L. Tătărescu, nu a activat politic înainte de 23 august 1944 dar era învinuit că „fiind bogat este ascultat de populație”. Un altul era acuzat că se „opune la orice propunere de folos obștesc”⁶. La Mănăștur autoritățile jandarmeriei au întocmit un tabel cu 12 locuitori care făceau parte din partidele politice din B. P. D. și care se aflau sub supraveghere. În localitatea Cheglevicu unui colonist i s-a întocmit fișa personală în care era făcut vinovat că în timpul unei petreceri din ianuarie 1948 i-a îndemnat pe cei prezenți să cânte „Trăiască Regele”. Fapta sa a fost semnalată Siguranței din Sănnicolau Mare pentru a i se întocmi dosarul de trimitere în judecată⁷.

Au fost întocmite tabele nominale cu liderii și membrii fostelor partide politice, care aveau influență asupra populației⁸, cu foștii membri ai P. N. T. nearestați și care până în acel moment nu au avut nici o atitudine contrară noului regim politic (de exemplu pe raza sectorului de jandarmi Gătaia existau 10 cazuri)⁹, dar care erau considerați totuși periculoși (pe raza postului de jandarmi Ciacova tabelul respectiv cuprindea 36 de nume)¹⁰. Au fost

* Universitatea de Vest Timișoara, Facultatea de Litere, Teologie și Istorie, Bd. Vasile Pârvan, nr. 4, e-mail: vasileramneantu@yahoo.com.

1. Arhivele Naționale ale României, *Stenogramele ședințelor Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român*, vol. I, 1948, București, 2002. p. III.

2. Dennis Deletant, *Teroarea comunistă în România. Gheorghiu Dej și statul polițienesc, 1948-1965*, Ed. Polirom, Iași, 2001, 73-74.

3. *Ibidem*, p. 75-85.

4. Arhivele Naționale ale României, *op. cit.*, p. IX.

5. *Ibidem*, p. XVI.

6. Arhivele Naționale Timișoara, *fond Legiunea de jandarmi Timiș-Torontal*, d. 251/ 1948, f. 6; 8-9.

7. *Ibidem*, f. 12.

8. *Ibidem*, f. 27.

9. *Ibidem*, f. 31.

10. *Ibidem*, f. 33. La Liebling erau 8 cazuri (f. 34), la Sănpetru German erau 3 persoane (f. 40), iar la Lovrin o persoană (f. 41), la Periam 44 de cazuri (f. 45).

luate în evidență și o serie de persoane care nu au fost arestate până în acel moment, dar care erau periculoase pentru „regimul democratic” (Periam 10 cazuri)¹¹. Totodată și foștii legionari au fost puși sub supraveghere¹². La Valcani 18 foști membrii ai mișcării legionare erau considerați a fi periculoși pentru noua ordine politică. În acel moment 5 dintre ei erau înscrși în P. M. R., 2 în Frontul Plugarilor, 5 în P. S. D., iar 6 erau neutri¹³. Într-o notă referitoare la primarul comunei Petroman se arăta că acesta a fost șef de cuib în mișcarea legionară. În 1945 a înființat celula de partid comunistă în localitatea amintită mai sus, fiind secretar al acesteia și membru în Consiliul Județean P. M. R. Oamenii înstăriți ai comunei, în special foștii membrii ai partidului național-țărănesc, erau contra lui¹⁴. Postul de jandarmi din comuna Denta a întocmit un tabel nominal cu conducătorii locali ai fostelor partide politice, precum și cu membrii de rând ai acestora care aveau influență asupra populației sau care nu au renunțat la ideile lor politice din trecut și erau capabili să săvârșească acte de teroare. Același lucru s-a întâmplat și la Beba-Veche¹⁵. Avocatul Galu Vasile din Periam se afla deja din 1947 în lagărul de internați politici din Lugoj. El a fost șef de plasă P. N. Ț., iar în timpul alegerilor parlamentare din 1946 a instigat, conform unui raport al jandarmeriei, populația la nesupunere și neîncredere față de regimul politic existent. I-a acuzat pe reprezentanții B. P. D. că au furat alegerile. Nota sublinia că cel acuzat avea influență asupra maselor populare și în consecință se propunea reținerea sa pe mai departe în lagăr ca om periculos siguranței de stat deoarece „dacă ar fi pus în libertate ar agita și mai mult populația contra regimului nostru democrat”¹⁶.

La începutul anului 1948 au fost întocmite actele de urmărire contra fostului președinte P. N. Ț. Lovrin (acesta făcând parte în acel moment din Frontul Plugarilor), care la 25 martie 1948 a fost reținut ca suspect pentru siguranța statului¹⁷. Un locuitor din Firiteaz a spart în noaptea de 7 pe 8 martie geamurile sediului P. M. R. din localitate, a scos unele cărți din clădire și le-a aruncat în fântână precum și în grădina Primăriei¹⁸. Patru săteni din Remetea Mare, dintre care doi erau maniști notorii erau acuzați că au strigat în public că „guvernul este incapabil, că Proiectul de Constituție nu se va

respecta” și au îndemnat populația localității să nu voteze cu guvernul și să nu se supună măsurilor luate de către acesta¹⁹. Unui locuitor din Topolovățu Mare i s-a întocmit un dosar de trimitere în judecată, deoarece a intrat beat într-o cârciumă, cerând să i se vândă băutură. La refuzul cârciumăritei, acesta a înjurat-o, „spunându-i că este Ana Pauker”. Jandarmii arătau că „Suntem de părere a se înainta la Inspectoratul de Poliție Timișoara pentru că este vorba de Doamna ministru Ana Pauker”²⁰.

Teroarea contra opozițiilor comuniste s-a intensificat înaintea alegerilor pentru Marea Adunare Națională (care avea caracter de Constituantă) din 28 martie 1948. La 12 martie 1948 Inspectoratul Regional de Siguranță Timișoara transmitea organelor jandarmeriei copia ordinului Direcțiunii Generale a Siguranței Statului nr. 68962 din 11 martie 1948 în care se arăta că pentru asigurarea ordinii și libertăților în timpul campaniei electorale trebuiau luate următoarele măsuri: identificarea și arestarea tuturor celor care în diferite forme duc o activitate împotriva regimului democratic, agitând populația contra autorităților de stat. În categoria acestora intrau cei care prin răspândirea de zvonuri căutau a crea neliniște, cetățenii care prin mijloace scrise sau verbal îndemneau la revoltă, cei care păstrau arme fără permis, care făceau propagandă pentru neprezentarea la vot sau în favoarea unor organizații și partide politice dizolvate, etc. Pentru îndeplinirea acestor sarcini urma ca Siguranța și Jandarmeria să conlucreze. Toate elementele cunoscute ca reacționare, dar care își ascundeau însă activitatea și care ar prezenta un pericol pentru desfășurarea alegerilor trebuiau raportate Inspectoratului de Siguranță Timișoara până la 16 martie 1948. Nici o punere în libertate din motive politice nu se putea face decât cu aprobarea Direcțiunii Generale a Siguranței Statului, iar cei care, prin ordin, trebuiau puși în libertate, executarea acestei decizii urma să se facă după alegeri. Reprezentantul Siguranței participa la ședințele Comandamentului Unic județean, dar nu aducea la cunoștința membrilor acestui for măsurile ce se intenționau a fi luate de către Siguranță decât după executarea acestora²¹.

În baza acestui ordin au fost reținuți fostul președinte al organizației P. N. Ț. din Pesac care se bucura de o mare influență în rândul locuitorilor considerați a fi „un focar de reacționari”²², ca și vicepreședintele aceleiași organizații²³. Din zona

11. *Ibidem*, f. 44.

12. *Ibidem*, f. 2.

13. *Ibidem*, d. 224/ 1948, f. 25.

14. *Ibidem*, f. 26.

15. *Ibidem*, d. 238/ 1948, f. 8-9.

16. *Ibidem*, f. 24.

17. *Ibidem*, f. 36.

18. *Ibidem*, d. 237/1948, f. 20.

19. *Ibidem*, f. 31.

20. *Ibidem*, f. 25.

21. *Ibidem*, d. 238 /1948, f. 65.

22. *Ibidem*, f. 44.

23. *Ibidem*, f. 48.

Deta au fost ridicate 21 de persoane, majoritatea fiind foști național-țărăniști²⁴, iar de la Beșenova-Veche 7 persoane. Unul dintre aceștia era acuzat că nu a permis echipelor de propagandă să lipească afișe electorale pe casa sa, declarând că le va da voie să facă acest lucru când vor lipsi afișe cu roata sau cu ochiul²⁵. Din Peciu Nou și Dinaș au fost propuși de către organizațiile de masă pentru a fi ridicați 4 locuitori, considerați a fi periculoși pentru desfășurarea procesului electoral, iar din Giulvăz au fost ridicați foștii președinți ai organizațiilor P. N. L. Brătianu și P. N. Ț²⁶.

Dar despre modul cum s-a desfășurat procesul de ridicare a persoanelor considerate a pune în pericol alegerile din 28 martie în județul Timiș-Torontal aflăm detaliile importante dintr-un raport întocmit de către organele județene ale Jandarmeriei. Astfel arestările au avut loc în noaptea de 25 pe 26 martie, când au fost ridicate de pe teritoriul rural al județului persoanele ținute în evidența organelor de siguranță ca fiind elemente antidemocratice dintre cele mai periculoase. Fixarea nominală a persoanelor respective a fost făcută de către Inspectoratul Regional de Siguranță și a fost comunicată telefonic Birourilor de Siguranță de pe teritoriul rural. Astfel Legiunea de jandarmi Timiș-Torontal a primit de la Inspectoratul de Siguranță un tabel cu 114 persoane din comunele județului ce urmau a fi ridicate conform dispozițiilor, fiind învinuite de activitate antidemocratică și care trebuiau a fi aduse în dimineața de 26 martie la reședința Legiunii. Pentru plasa Buziaș, Legiunea de jandarmi Timiș-Torontal a propus Inspectoratului Regional de Siguranță ridicarea a unui număr de încă șapte persoane, peste cifra stabilită în tabelul nominal mai sus amintit. În dimineața de 26 martie au fost aduse la reședința Legiunii 95 de persoane, dintre care 19 figurau pe tabelul inițial al Inspectoratului Regional de Siguranță, restul fiind persoane propuse de către birourile de Siguranță de pe raza teritoriului. Numai Biroul de Siguranță Sănnicolau-Mare, prin greșita interpretare a ordinelor primite, fapt recunoscut de către Inspectoratul Regional de Siguranță, a înaintat aproape 70 de persoane, când în realitate trebuiau să fie arestate doar 22 de persoane. Și Biroul de Siguranță Deta a arestat mai multe persoane decât erau prevăzute. În aceste condiții, de comun acord cu Inspectoratul de Siguranță, s-a trecut la trierea persoanelor aduse, reținându-se la Legiune doar 19 din cei 95 de oameni (doar cei care figurau în tabelul inițial). A avut loc o acțiune de triere a celor arestați și la Inspectoratul Regional de Siguranță. Se

24. *Ibidem*, f. 66.

25. *Ibidem*, f. 121-122.

26. *Ibidem*, f. 132-133.

arăta că în total au fost reținute doar 37 de persoane din 114 câte erau incluse în tabel. Raportul sublinia că au fost ridicați fără temei un număr prea mare de locuitori, dintre care foarte mulți erau gospodari de frunte și intelectuali care se bucurau de popularitate în rândul populației. Acest lucru a creat nemulțumiri și comentarii defavorabile printre locuitorii de la sate, deși în urma trierii o serie dintre cei arestați au fost puși în libertate. Existau informații că măsurile care au fost luate l-au nemulțumit și pe Emil Stanciu, secretar al P. M. R. din Timiș-Torontal²⁷.

Pe de altă parte autoritățile au fost preocupate să confişte armele de vânătoare pe care le dețineau adversarii regimului. Astfel la Petroman jandarmii au întocmit un tabel cu 17 localnici, foști membrii P. N. Ț., care dețineau arme de vânătoare dar „cari nu merită a se bucura de aceste drepturi sub guvernul Dr. Petru Groza”²⁸. La Jamu Mare erau vizați 29 de locuitori (chiaburi, tăărăsceni, legionari, „reacționari”)²⁹. În iulie populația sârbă din Giulvăz nu a depus armele pe care le deținea, conform legii. În consecință urma să se efectueze percheziții domiciliare pentru confiscarea armelor³⁰. Postul de jandarmi Macedonia raporta că au fost ridicate armele de vânătoare unui număr de 15 membrii ai fostului partid național-țărănesc din Petroman și Cebza³¹. Autoritățile au descoperit în cursul anului 1948 într-o serie de localități din județ și armament aruncat în diverse locuri³².

Ca și în anul 1947³³ și în anul 1948 autoritățile au impus țăranilor bănățeni cote obligatorii foarte mari la cereale, plătite la un preț derizoriu, precum și impozite agricole ridicate. În aceste condiții, țăranii rămăneau doar cu strictul necesar pentru a supraviețui, existând și cazuri când nu mai dețineau nici cantitatea de cereale respectivă. Se menținea raportul inechitabil între prețul mic de vânzare al cerealelor și mare de cumpărare al produselor industriale de primă necesitate. Nemulțumiți de această situație au fost atât țăranii bogați dar și cei săraci din satele bănățene³⁴. În ziua de 4 martie 1948 Pretura Plasei Lipova a organizat echipe

27. *Ibidem*, f. 138-139.

28. *Ibidem*, d. 251/ 1948, f. 3.

29. *Ibidem*, d. 236/ 1948, f. 10.

30. *Ibidem*, f. 61.

31. *Ibidem*, d. 251/ 1948, f. 5.

32. *Ibidem*, d. 236/1948, f. 33, 37. Pentru a realiza o imagine mai clară a problemei confiscării armamentului, vezi pe larg dosarul 236/1948, f. 1-77.

33. Pentru anul 1947 vezi Vasile Rămneanțu, Câteva considerații privind starea de spirit a locuitorilor din județul Timiș-Torontal în anul 1947, în *AnB, S. N., Arheologie-Istorie*, XII-XIII, 2004-2005, 481-509.

34. Arh. Naț. Timișoara, fond *Legiunea de Jandarmi Timiș-Torontal*, d. 241/ 1948, f. 47. Pentru starea de spirit existentă în satele din județ în vara lui 1948 vezi întregul dosar.

formate din notari și reprezentanți ai organizațiilor de masă care să controleze gospodăriile locuitorilor și să colecteze cotele progresive de porumb. Locuitorii cei mai înstăriți din Fibiș nu au răspuns favorabil la aceste colectări și în consecință prim-pretorul plasei Lipova i-a convocat pe aceștia (în număr de 17 persoane) în localul Primăriei din localitate, somându-i să predea cota obligatorie de porumb. Unul dintre cei convocați a amenințat că îi va lovi cu toporul pe reprezentanții echipelor de colectare care vor intra în gospodăria sa. Echipa care a intrat în gospodăria localnicului respectiv și a descoperit o cantitate importantă de porumb pe care a voit să o ridice a fost amenințată de către vecinul acestuia, care l-a înjurat și pe prim pretorul plasei Lipova. Apoi a fost readusă cu forța în curtea proprietarului căruța cu porumb ce i se ridicase. Au fost aduse înjurii grave, se preciza în raportul jandarmilor, și ministrului apărării, pe motivul că l-ar fi învățat pe jandarm „să aresteze pe cetățeni”. Se propunea ca cei implicați în acest scandal „să fie supuși judecății în stare de arest pentru a liniști spiritele din comuna Fibiș”³⁵.

Doi locuitori din Belinț erau etichetați ca fiind mari reacționari, manifestându-se contra guvernului, datorită cotelor de porumb prea mari, precum și a impozitelor. Ambii erau înscriși în Frontul Plugarilor, dar doar formal, se preciza în raportul respectiv. Ei îi înjurau pe șefii organizațiilor politice locale de stânga deoarece nu au primit cărțile de alegători. Întrucât se apropiau alegerile din martie 1948 se propunea internarea lor într-un lagăr politic până după trecerea evenimentului respectiv³⁶.

La 1 septembrie 1948 a fost elaborată Darea de seamă privind actele de sabotaj economic din județul Timiș-Torontal. Documentul arăta că împotriva întreprinderilor naționalizate au avut loc două sabotaje, ca urmare a manevrelor întreprinse de foștii proprietari care urmăreau să facă nefuncționabile fostele lor întreprinderi drept răzbunare pentru că nu li s-au plătit despăgubiri (care în fond erau prevăzute în lege). În categoria actelor de sabotaj comise cu ocazia colectărilor obligatorii de cereale care au fost recoltate în vara aceluși an intrau: sustragerea de la predarea cotelor obligatorii, cele comise de proprietarii de batoze și de către membrii comisiilor comunale de treier care aveau tendința de a-și proteja rudele prin neînregistrarea reală a cantităților de cereale recoltate și sustragerii de cereale din uiumul care urma să fie predat în întregime statului. Au fost comise și alte acte de sabotaj, în număr de 64 potrivit documentului, ca: dosiri de mărfuri, tăieri clandestine de vite, dețineri de piei de vite în mod ilegal³⁷.

35. *Ibidem*, d. 237/1948, f. 7.

36. *Ibidem*, f. 27-28.

37. *Ibidem*, d. 244/1948, f. 35.

La Paniova un locuitor a refuzat să predea cota de grâu, influențând în acest sens și restul populației localității. La Iohanisfeld un sătean a instigat populația să nu predea cota obligatorie de cereale, iar la Sănandrei doi țărani au refuzat să predea cota, lansând zvonuri tendențioase în legătură cu predarea acesteia³⁸. La Periam un locuitor a băgat nisip în grâul predat drept cotă obligatorie pentru stat, fapt ce s-a mai întâmplat la Cadăr și Saravale. Țărani din Omoru Mic și Mare au refuzat să transporte cota de grâu la magazia Romcereal³⁹. La Breștea primarul satului a pus în funcțiune în mod ilegal două batoze, treierându-se astfel grâu și orz, fapt petrecut și la Berecuța, unde un proprietar de batoză a treierat în mod ilegal la mai mulți locuitori câte o căruță de grâu⁴⁰. La Uliuc, Racovița, Sârbova, Petroman, s-a treierat cu caii, contrar dispozițiilor existente⁴¹, iar la Lovrin un locuitor a defectat fără nici un motiv batoza pentru a împiedica treieratul. La Sacoșu Turcesc un sătean s-a împotrivit să pună la dispoziția Romcereal tractorul ce i-a fost rechiziționat. Preotul din Berini a refuzat să transporte grâul la mașina de treier, iar la Dejan un proprietar de batoză a defectat tractorul pentru a întârzia operațiunea de treier. La Tomnatic un locuitor a dat date ireale în fața comisiei de treier pentru a se sustrage de la predarea cotelor, iar la Dolaț se țineau două registre de treier, în unul trecându-se cantitățile reale recoltate, iar în cel pentru control erau înregistrate cantități mai mici. Au fost declarate cantități mai mici și la Jamu Mare, Felnac, Răuți. Un locuitor din Lucareț nu a declarat terenurile însămânțate în fața comisiei de treier⁴². O femeie din Aliuși era învinuită că a lansat zvonuri tendențioase de natură politică, iar la auzul acestora populația a refuzat a mai treiera⁴³. La Otvești doi locuitori au făcut propagandă ostilă statului și bunului mers al colectării de cereale⁴⁴. La Chevereșu Mare un agricultor era învinuit că și-a incendiat recolta de grâu de pe 3 iugăre de pământ pentru a nu preda cota la stat⁴⁵. La Sârbova un locuitor a refuzat să predea cota obligatorie de grâu și l-a lovit pe primarul comunei atunci când acesta a încercat să-i facă un control la domiciliu⁴⁶. Și la Ciacova se treiera cu două procese verbale, iar un locuitor din Parța a cumpărat de pe piață 949 de kilograme de

38. *Ibidem*, f. 37.

39. *Ibidem*, f. 37-38.

40. *Ibidem*, f. 39.

41. *Ibidem*, f. 40.

42. *Ibidem*, f. 40.

43. *Ibidem*, f. 45.

44. *Ibidem*, f. 47.

45. *Ibidem*, f. 49.

46. *Ibidem*, f. 51.

grâu fără a avea aprobare în acest sens⁴⁷.

La Tolvădia a fost incendiată moara naționalizată care a ars în întregime. Jandarmii apreciau că focul a fost pus de către fostul proprietar, el izbucnind și din neglijența administratorului morii⁴⁸.

După proclamarea Republicii Populare România prigoana contra adversarilor regimului comunist s-a intensificat. Autoritățile au întocmit fișe personale, tabele nominale cu cei considerați a fi dușmanii noului regim politic. Erau urmăriți liderii locali și membrii importanți ai fostelor partide politice democratice, îndeosebi național-țărăniștii, care se bucurau de încrederea comunităților din care făceau parte. Nu au scăpat de supraveghere nici membrii P. M. R. sau ai altor organizații de stânga, precum și foștii legionari. Rapoartele jandarmeriei evidențiază faptul că unii membri ai fostei Gărzi de Fier făceau parte în 1948 din rândurile comuniștilor sau ai aliaților acestora. În lupta contra „dușmanului de clasă” autoritățile au recurs la acte arbitrare, pronunțându-se pentru rămânerea în lagăre, fără nici un temei legal, a unor adversari politici periculoși. Măsurile luate de către Siguranță și Jandarmerie înainte de alegerile parlamentare din 28 martie dovedesc faptul că noul regim politic era departe de a ține sub un control total populația țării. Astfel au fost reținuți în județul Timiș-Torontal în noaptea de 25 pe 26 martie 1948 cei care erau considerați periculoși pentru noua ordine din stat. Aceștia, potrivit autorităților, nu puteau rămâne în libertate cu ocazia alegerilor care urmau să aibă loc peste câteva zile. Cu acest prilej au fost săvârșite multe abuzuri: au fost arestate multe persoane în mod ilegal (fapt recunoscut și de către Siguranță), iar cei care se aflau în pușcării din motive politice dar care urmau să fie eliberați la sfârșitul lunii martie, au mai fost reținuți până după trecerea alegerilor. Arestările de la sfârșitul lui martie au provocat nemulțumiri și comentarii defavorabile în lumea satului bănățean. Decizia ca cei arestați să fie triați, iar în urma acestei acțiuni o parte dintre cei reținuți au fost eliberați, poate fi pusă și pe seama faptului că teroarea comunistă abia s-a declanșat, iar în Siguranță și Jandarmerie mai lucrau oameni din vechiul sistem. Desigur în anii care au urmat adversarii comunismului nu au mai avut astfel de șanse. Desigur și teama că nemulțumirile provocate în satele bănățene de aceste arestări s-ar putea transforma în revolte în preajma alegerilor a stat la baza hotărârii respective. Autoritățile erau speriate și de faptul că unii dintre cei care se opuneau comunizării României posedau

47. *Ibidem*, f. 54.

48. *Ibidem*, f.36;47

arme (în special de vânătoare). În consecință s-a trecut la confiscarea acestora, dar astfel de acțiuni nu au împiedicat rezistența armată anticomunistă declanșată în acei ani.

În plan economic starea satului bănățean era în 1948 tot atât de disperată ca și în anul precedent. Cotele obligatorii de cereale erau mari, aducându-i pe țărani la limita supraviețuirii. Prețul oferit de stat pentru cerealele predate era mic în comparație cu prețurile ridicate ale produselor industriale de primă necesitate de care locuitorii satelor aveau nevoie. Impozitele agricole se mențineau ridicate. S-au păstrat o serie de restricții din 1947 în privința modului de recoltare a grâului. Țăranii din Timiș-Torontal au încercat să se opună acestor hotărâri arbitrare, iar rezistența a îmbrăcat diverse forme: refuzul de a preda cota obligatorie, introducerea de nisip în grâul destinat predării către stat, defectarea de către proprietarii de batoze a utilajelor, raportarea de date ireale privind cantitatea treierată, etc. Desigur această rezistență nu a putut împiedica declanșarea procesului de colectivizare forțată din anul care a urmat și care a intensificat teroarea comunistă și în mediul rural din Timiș-Torontal.

EINIGE WERTSCHÄTZUNGEN IM BEZUG MIT DER POLITISCHE UND WIRTSCHAFTLICHE SITUATION IM KREIS TIMIȘ-TORONTAL IM JAHR

1948

(Zusammenfassung)

Nach die Einstellung der „Volksrepublik” in Rumänien die Jagd der Gegner des kommunistischen Regimes hat sich verstärkt. Die Staatsangestellten haben Tabellen mit Namen der Feinde der neuen politischen Ordnung veröffentlicht.

Es wurden bedeutende Persönlichkeiten der lokalen, politischen Leben verfolgt und verhaftet, aber zusammen mit diesen wurden auch Leute die ehemalige Legionäre der Eisernen Garde oder Representanten der Rumänischen Arbeiter Partei (PMR) waren zugezählt.

In der Kampf gegen der „Feind der Klasse“, die Behörden haben die Situation arbiträr behandelt, die gefährliche Personen wurden gegen der Gesetz ins Arbeitslagern geschickt.

Die Wahlen für das Parlament aus dem Jahr 1948, 28. März anzeigten dass, die neue politische Herrschaft war weit noch die Kontrolle über das ganze Volk zu haben.

Im wirtschaftlichen Plan der Zustand war in das Jahr 1948, so wie in Vorigen, katastrophisch. Das Steuer in Landwirtschaft war Hoch und die Preise für die industrielle Waren, die die Bauern strengend brauchten, waren erhöht. Mehrere Restriktionen haben mehrmals Unzufriedenheiten aufs Lande zur Licht gebracht. Doch umsonst haben die Bauern ihren Opposition angemeldet, sie konnten nicht die Einbringung der Landwirtschaftlichengenossenschaften aufhalten.